

[Laurits Pedersen.]

hundrede Gange mere Arbejde end det, man her paa fattig Maade ved Arbejdets Igangsættelse vil forbeholde visse arbejdsloshedsforsikrede.

Jeg skal i øvrigt, idet jeg haaber, at vi kan faa en hurtig Udvalgsbehandling, anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling, og jeg tilsiger mit Partis Støtte dertil, bortset fra § 7, som vi maa tale nærmere om.

Grønning: Det var med nogen Forundring, at jeg i sin Tid læste den udsendte Meddelelse fra Raastofkommissionen om, at man stillede et Forslag som dette her. Jeg kunde ikke lade være at mindes, at da jeg for tredive Aar siden var paa Landbrugsskole ovre i Jylland, fik jeg Lejlighed til at gennemgaa netop disse Ting, og dengang var vor Viden paa dette Omraade omtrent, som den er i Dag. Siden den Tid har samtlige landøkonomiske Konsulenter, samtlige Landbrugsskoler i Møder Maaned efter Maaned hele Landet over indprentet disse Sandheder om, hvorledes Gødningen og Ajlen skal opbevares med mindst muligt Tab. Jeg tænkte derfor, at det var mærkeligt, at Raastofkommissionen vilde tage Æren for denne Viden, til Gavn for Landbruget, som andre har erhvervet. Men det har aabenbart heller ikke været Raastofkommissionens Hensigt. Jeg tror, dens Hensigt har været at pege paa, at det under de Forhold, hvorunder Landbruget virker nu til Dags, er blevet økonomisk umuligt i hvert Fald for mange Landmænd at opretholde deres Bedrift, deres Bygninger, deres Maskiner, i det hele taget deres Anlæg paa forsvarlig Maade, og derfor foreslaar Raastofkommissionen, at Staten skal komme til Hjælp paa samme Maade som den maa, grundet paa Landbrugets Mangel paa Reserver, naar der er Tale om et Stød som f. Eks. Mund- og Klovesyge, Sandflugt — og jeg kunde nævne adskillige andre Ting. Denne beklagelige Mangel paa Reserver i Landbruget viser sig paa den Maade, at det, saa snart noget uforudset og uheldigt støder til, bliver nødvendigt at paakalde Statens Hjælp. Det er en meget uheldig Udvikling, og den giver mig Anledning til at mindes de lykkelige Dage, da Landbruget selv tog Stødene i den Orden, hvori de kom, og selv afholdt de Udgifter, som dermed fulgte.

Naar der her stilles Forslag om Statsmidler til Hjælp til Reparationer, Nyanlæg af Ajlebeholdere og Gødningssteder, tror jeg i og for sig, det er paakrævet, saaledes som Forholdene er; men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at det ikke er det eneste Omraade,

hvor der hersker saadanne Mangler, at man med Rette kan paakalde Statens Medvirken. Jeg vil minde om, at mange Landbrugsbygninger i de senere Aar — og netop af de samme Grunde — er i en saadan Forfatning, at de meget vel kunde trænge til at underkastes en Hovedreparation eller delvis Fornyelse. Der er ogsaa mange Landarbejderboliger, som burde forbedres og bringes i bedre Overensstemmelse med Tidens almindelige Krav baade til Bolig og til Hygiejne. Jeg vilde mene, at man med nøjagtig den samme Begrundelse, der her er givet, kunde anmode om Statens Medvirken til at bringe disse Forhold i Orden. At de finansielle Hensyn har været de afgørende, fremgaar ogsaa af den højtærede Ministers Udtalelser i Bemærkningerne til Lovforslaget. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg oplæse et kort Citat. Det hedder her:

„Mange Landbrugere har imidlertid Vanskelighed ved selv at finansiere disse Foranstaltninger, og andre vil for Tiden maaske ikke føle sig tilskyndede til heltud for egne Midler at gennemføre Arbejder af denne Art, selv om det er økonomisk overkommeligt for dem.“

Det er netop Sagen. Det er de økonomiske Grunde, Mangelen paa Kapital, der gør det vanskeligt for dem, ved egen Hjælp at gennemføre saadanne Foranstaltninger, og derfor kan jeg paa mit Partis Vegne i Hovedsagen give Tilslutning til det foreliggende Lovforslag.

I § 2 bestemmes, at Laanene ikke maa overstige $\frac{9}{10}$ af Omkostningerne; og endvidere gives der Rentefrihed i hele Løbetiden og 12 Aars Amortisation, hvilken jo er en Imødekommen over for Laantagerne. Jeg vilde mene, at man kunde have taget det sidste Skridt med og erklæret sig villig til at bevilge Laanene op til $\frac{10}{10}$ af Omkostningerne, altsaa med det fulde Beløb. For Forholdene i Landbruget er, som jeg allerede har nævnt, saadanne, at der skal en stærk Tilskyndelse til for at gennemføre Nybygninger eller Nyanlæg af den Art, der her er Tale om.

I § 3 gennemfører man Grundforbedringslovens Princip og indsætter Pantebrevene for de Laan, der her optages, forud for al anden Gæld. Det er noget, som kan forsvares inden for en vis Grænse; men hvis man gaar videre ad den Vej, hvis Landbrugets Reparationer og Nyanlæg af enhver Art frem i Tiden skal gennemføres ved Statslaan, der presses ind forud for al anden Gæld, er der den meget betænkelige Ting derved, at Privatkapitalen efterhaanden vil blive udskudt og erstattet af Statsmidler. Jeg tror ikke, man skal følge dette Princip ud